

Muistelmia Vuosilta 1917 Ja 1918

KIRJ. ENTINEN SOTILAS.

USEIN muistuvat mieleeni yllä mainitut vuodet ja siksi kyhään tämän kertomukseni niistä kokemuksista joiden läpi jouduin käymään ollessani yhtenä mukana Ranskaa puolustamassa. Tarkoitukseni ei ole lähteä laatimaan yksityiskohdista kuvausta tästä "huvimatkasta", sillä se olisi mahdotonta; ainoastaan osittaisen kertomuksen aion kyhätä.

Oli kaunis toukokuun päivä kun eräästä Minnesotan kaupungista lähti pitkä, Pullman-vaunuista koottu juna Camp Lewisin harjoitusleiriä kohti, täynnä meitä parhaassa nuoruuden iässä olevia paikallisia kansanvallan puolustajia. Höyryhepo korskui mahtavasti Montanan ja Idahon vuoristojen yli kiivetessään. Kiire oli kova. Pojille piti tulla kiireellä saada sotilashousut ylle, sillä saksalaiset pitelivät kovakouraisesti liittoutuneita valtoja ja amerikalaiset pääomasijoitukset olivat vaarassa, joten niitä oli ehdittävä puolustamaan hinnalla millä hyvänsä.

Kaksi vuorokautta matkaa tehtyämme sivuutimme Tacoman kaupungin. Harjoitusleiri oli lähellä ja sotilasvirkailijat astuivat junaan täysissä varustuksissaan. Nyt olivat lopussa poikien loilotukset, joita matkan varrella niin kaihomielisesti armaista ja ystävistä laulettiin. Viinapullotkin, joita melkein jokaiselta pysäkiiltä käytiin noutamassa, muka murhetta lievittämään, joutuivat upseerien käsiin. Nyt oltiin Setä Samin komennon alla sanan täydessä merkityksessä. Ei tullut enään kysymykseen mitä kukin halusi tai ei halunnut tehdä; oli tehtävä niinkuin käskettiin. Sellainen sanottiin olevan sotalaki.

Junan pysähdyttyä leirin kohdalle kuului karski komennus: "Jokainen ulos vaunusta ja tavarat mukaan, joilla niitä on!" Ulkona komennettiin riviin ja siitä marssimaan kasarmille. Pihamaalla saimme seisoa nällissämme puoli päivää ennen kuin saimme ruokaa. Siinä rivissä seisossa tuli väkisinkin mieleen että miksi ei luonto ole muovailut ihmiselle jalvoja raudasta tai jostakin muusta lujasta aineesta. Jalat tahtoivat väkisinkin uupua, sillä maahan ei saanut laskeutua; sen pistinmiehes esti, jos joku yritti sitä tehdä. Siinä koeteltiin poikien kärsivällisyyttä ensimmäisen kerran. Mutta ei auttanut muu kuin kärsiä vaan — sillä ne pistimet, ensimmäisen kerran nähtyinä, näyttivät niin uhkaavan näköisiltä. Kuitenkin tämä jonotus vihdoin loppui, ennen kuin me, urhoolliset sotilaat, menetimme kokonaan jalkamme. Pääsimme syömään ja sitten meille näytettiin jokaiselle yksityinen vuoteemme sekä luettiin järjestysäännöt, jotka olivat myöskin suurille tauluille kirjoitetut.

Oli jo ilta myöhä kun viimeinen soitto kuului,

joka tahtoi sanoa että nyt on oltava vuoteilla. Uni ei tahtonut tulla vaikka olimme kyllyiksi väsyneitä. Kun olimme nuoria ja vielä vähemmän kokeneita tahtoivat ajatuksemme leijaila kaikissa mahdollisissa ja mahdottomissa asioissa. Ne pyrkivät löytämään jotain kokonaisuutta kaikesta siitä mitä oli jo nähty, mutta siitä ei tullut mitään; kaikki oli vain yhtä sekamelskaa. Näin uupuivat kansanvallan puolustajat ensimmäisenä palvelusiltanaan unien maailmihin.

Seuraavana päivänä alkoi ruumiillinen tarkastus, jota kesti koko päivän. Se oli myöskin raskas linjassa jonotuksen päivä. Joitakin oli jotka pääsivät kotiinsa, ollen siinä määrin viallisia, vaikka ei se tarkastus niin kovin tarkka ollutkaan. Niille jotka hyväksyttiin tarkastuksessa, annettiin voimakas "myrkkyyntö" vereen. Se oli kai jonkinlainen vihkiminen sotilaksiksi, kuten teräkselle karkasemisen, että tulisimme kestäviksi ja kyllin raaoiksi barbaariseen tehtäväämme. Tätä eivät heikkoverisemmät kestäneet.

Nyt me olimme valmiit pukeutumaan univormuun ja ottamaan kiväärit olallemme. Alkoi järjestelmällinen harjoitus aamusta iltaan. Se kävi kovin raskaaksi ennen kuin siihen ennätti tottua. Mentyäni vuoteelle ensimmäisen harjoituspäivän iltana olin kovin tuskaantuneella mielellä. Yöllinen tykistöharjoitus kuului korviini, joten en saanut unta. Ajatukset alkoivat taas oudosti kierrellä ja lopuksi ne johtivat minut katkeraan itkuun. Itkin kuin lapsi, sydämeni kyllyydestä, siksi kunnes väsyin. Tyynyäni oli aivan märkä kyneleistä. Nyt olin muka sotilas ja kuitenkin noin hentomielinen. Siinä tuli mieleeni nuorena oppimani laulu: "Ei tykit meitä peloita, ei raa'at sotajoukottaan." — Niinhän me jo nuorina lauloimme sosialistisesta laulukirjasta. Mutta nyt nuo tykit ja kiväärit kuuluivat niin kummallisen kammottavilta. Mitä varten? Ihmisten tappamista vartenhan niillä harjoitellaan.

Tämä maailma kantaa sivistyneen maailman nimeä — ja kuitenkin meidän täytyy oppia oikein järjestelmällisen opetuksen kautta käyttämään murha-aseita, surmataksemme niillä toisiamme oikein miljoonakaupalla. On siinä sivistys jota kelpaa katsella! Jumaloidaan harjoitettuja murhaajia, hurataan ja heitellään hattuja ilmaan, kuten meillekin Ranskaan lähtiessämme tehtiin.

Olomme tällä Washingtonin harjoitusleirillä ei ollut pitkäaikainen. Meidät minnesotalaiset, nimittäin ne jotka olivat samoilta paikkakunnilta, erotettiin kaikki toisistamme ja vietiin eri harjoitusleirille. Se oli yksi tärkeä asia, että tuttavat piti erottaa toisistaan; se kuului sotataktiikkaan. Lähtiessämme Camp Lewisiltä oli meille tietämätöntä

mihin sitä nyt mennään. Yleensä ei tavallinen rintamasotilas saanut tietää mihin häntä milloinkin vietiin.

Ennen kuin jatkan kertomustani eteenpäin, keron erään tapauksen joka vain osoitti minun sotilaallista pöllöyttäni. Päivää ennen lähtöämme minä jouduin käymälän vahdiksi. Siellä täytyi aina olla vahti, että eivät miehet voineet sitä kovin pahasti liata. Oli sunnuntaipäivä ja ihana auringonpaisteinen ilma. Kaikki pojat, jotka eivät olleet vahtipaiveluksessa, olivat menneet Y. M. C. A:n huoneustolle huvittelemaan. Siellä oli kiihoittavaa sotilaallista ohjelmaa, sai pelata palloa sekä nauttia makeisia ja virvokejuomia. Vahtipaiveluksessa kävellä toikkaroin kuumassa ilmassa käymälän lattialla kivääritorrakko olalla. Paikka ei tuksenut muulle kuin epämiellyttävälle. Tulin ajatelleeksi että mitähän jos lähtisin käväsemään Y. M. C. A:ssa minäkin, ostamassa pulpon soodavettä, kun se on tuossa noin lähellä, eikä vahtivuorokaan vaihdu ennen kuin tunnin kuluttua.

Laskin kiväärini nurkkaan ja lähdin. Siellä kului aika melkein huomaamattani siihen saakka että vuoro pian vaihtui. Ehdin takasin juuri kun päivystäjä oli tuomassa uutta vahtia. Sieppasin kiväärin olalleni, mutta siihen samalla ehti komentajani ja sieppasi sen minulta pois, alkaen jyristä että missä olen ollut. "Minkälainen vahti sinä olet joka jättät

vahtipaikkasi? Tiedätkö mitä siitä seuraa? Saat sen maksaa hengelläsi!" Sanoi kuitenkin hänestä riippuvan minun tuomioni ja että hän sen tällä kertaa kultaan arestilla ja korvapuustilla. Koetin olla mahdollisimman ymmärtämättömän ja pöllön näköinen, joka mahdollisesti pelastikin minut rangaistuksesta. Seuraavana aamuna oli nimihuuto. Kaikki komennettiin kasarmien pihalle riviin ja niin siellä huudettiin minunkin nimeni ja numeroni. Ajattelin että olisihan sitä arestiakin joutanut saada, kun eivät olisi varsin päätä vieneet; olisihan siinäkin jatkunut vähän elämän aika — sillä kuolemaa kohti nyt kuitenkin ollaan menossa.

Meidät määrättiin laittamaan selkäreput kun-

toon ja marssimaan junalle, joka lähti kiidättämään meitä etelää kohti. Matkalla oli paljon vuoristoaakin ja siellä mutkitteli rautatie, sekä kulki useiden tunnelien läpi. Toisinaan oli neljäkin veturia junamme kimpussa, toisia edessä ja toisia takana pus-kemassa. Olimme Californiassa ja aloimme lähestyä rannikkoa sekä pääsimme pian Camp Kearneylle. Siellä alkoivat jälleen harjoitukset, että olisimme kyllin etevä murhaustaidossa. Lukemattomia kertoja oli meille jo selitetty että vihollisemme ovat ne likaiset hunnit ja heidän keisarinsa.

Aurinkoinen California tarjosi pohjoismaalaiselle vähän liiankin paljon sitä armasta paistettaan. Ensimmäisessä alussa, ennen kuin siihen ennätimme vähän tottua, vuosi hiki armottomasti raskaissa harjoituksissa. Jalkapohjia poltti kuuma, santainen maaperä, vaikka olikin paksupohjaiset kenttäkengät jalassa. Camp Kearneylla harjoitukset kestivät viisi viikkoa, jonka jälkeen taas lähdettiin taipaleelle tuntematonta päämäärää kohti. Alkumatkamme oli mitä ihanimpien hedelmäviljelysten halki. "Auringon suutelemat" appelsiinit ja omenat kurkistellivat oksiltaan houkuttelevina ja missä vain junamme pysähtyi vettä ottamaan, olivat pojat aina valmiina kurkottelemaan näitä paradiisin antimia. Erittäin hyvältä ne maistuivatkin pölyisessä vau-nussa.

Tämä paradiisin ihanuus oli kuitenkin pian ohitsemme ja edessämme olivat Wyomingin ja Coloradon synkät vuoristot. Pian niistäkin selvittiin, sillä kulkumme oli nopeaa. Saavuimme Detroitiin, josta oli mentävä Canadian puolelle. Detroitin puolella lykättiin junamme, jossa oli yhdeksäntoista vaunua, jokilautalle joka kuljetti meidät rajana olevan joen poikki. Täällä meidät päästettiin ulos vaunuista jalottelemaan ja sanadalaaiset naiset tarjosivat voileipiä, kukkia, makeisia, suuteleita ja mitä kaikkea lienevät tarjonneetkaan. Eivät he siinä suhteessa olleet poikkeuksia amerikalaisista sisaristaan, sillä niin suuri oli isänmaallinen kiihoittuneisuus, että matkan arrella meitä kohdeltiin kuin olisimme olleet joitakin satuprinsskejä. Missä tahansa juna pysähtyi ja miehet työnsivät päänsä ulos akkunasta, oli heti evan tyttäriä kaulassa roikkumassa, kauniita ja vähemmän kauniita sekaisin. Kaulaparalla oli kestämistä ja huulet ihmettelivät että mistä tätä hellyyttä näin runsaasti tulee. Osoitteita oli vaikka kuinka paljon ennen kuin oltiin New Yorkissa. Pyydettiin kirjoittamaan ja tiedottamaan että kuka sen Villen ensiksi kiinni saa.

Sellaista oli matkustuksemme yli mantereen. Pysähdyimme vielä Niagaralla. Meidät vietiin katsomaan kuuluisaa putousta ja sanomaan sille jäähyväiset. Sitten meidät kuljetettiin Camp Millsille, joka sijaitsee pienen matkan päässä New Yorkin kaupungista, josta sitten muutettiin kuletuksilaisille. Tällä leirillä ollessamme tapahtui monta onnettomuutta — tai voidaanko niitä sanoa onnettomuuksiksi. Pysyvästi puhdistellessa usealle pojalle sattui vahingon laukaus ja joissakin tapauksissa se oli hengen meno. Ne saattoivat olla vahingon laukauk-

sia, mutta mahdollisesti ne olivat tahallisia tekoja. Ehkä pojat, nähdessään että on lähettävä kotimaasta, eikä ole mitään varmuutta jälleen palauttamisesta, tekivät varman päätöksensä josta tulos oli kuten edellä on mainittu.

Eräänä aamuna astuimme kuljetuslaivaan, jota hinaajat lähtivät kuljettamaan aavaa merta kohti. Sataman väylä oli hyvin mutkikas miinoituksen tähden, joka oli varustettu estämään vihollisen sukelluslaivoja pääsemästä satamaan tekemään hävitystä. Kun ilta alkoi hämärtää ja olimme jo jonkun matkan päässä satamasta, kokoontui kaksitoista muuta kuljetuslaivaa meidän laivamme luokse, joten kuljetuslaivoja oli kaikkiaan kolmetoista ja sama määrä vartiolaivoja sekä kymmenkunta vesitasoa. Tämä laivasto oli maalattu koomillisen väriseksi, ettei niitä olisi voitu niin helposti havaita ja tuntea. Laivat olivat raskailla tykeillä varustetut.

Näin varustettuna lähdimme kyntämään merta. Saksalaisten sukelluslaivojen peljättiin vaarivan joka puolelta, upottaakseen meidät meren syvyyteen. Matkamme oli hidasta; otti kaksitoista vuorokautta päästä Liverpooliin. Sinne kuitenkin pääsimme ilman vaurioita, josta ansio lankeaa vartiolaivoille, sillä ne olivat nopeita liikkumaan ja varustettuja voimakkailla syvyyspommeilla, joten sukelluslaivoille olisi ollut vaikeata päästä lähellemme. Atlantin yli pääsimme siis turvallisesti. Meritautiaakaan ei sairastettu sanottavasti, alkutaivalta lukuun ottamatta.

Nämä amerikalaiset olivat suurimmaksi osaksi sisämaasta tullutta väkeä, jotka eivät olleet suurempaa vesistöä ennen nähneetkään. Nyt kun jouduttiin yhtäkkiä aaltojen keinuteltaviksi niin keskellä päiväekin tahtoi monelle tulla "yö". Jotkut näistä poloisista turvautuivat omituiseen parannuskeinoon. Californian leiriltä lähtiessämme meille jokaiselle annettiin pieni raamattu; sanottiin sen olevan meille tarpeellinen. Meritautia sairastavat pojat uskoivat sen kaikki parantavaan voimaan. Polvillaan ja raamattu kädessä he rukoukivat jumalaa asettamaan merenkäynnin ja tekemään heidät terveiksi jälleen. Koetin heille selittää että ei jumalalla ole mitään tekemistä teidän tautinne kanssa. Nakkakaa se raamattu yli laidan ja puhdistakaa sisukseenne, josta teidän tautinne johtuu. Entisen kokemuksen perusteella näin koetin selittää.

Kun olimme kulkeneet vähän enemmän kuin puolet merimatkasta niin oma vartiolaivastomme kääntyi takasin ja Englannin laivasto tuli ja otti meidät siipiensä suojaan, saatellen meidät aina Liverpoolin satamaan saakka. Siellä alkoi maihin nousu. Täydet kenttävarustukset taas selkään, paimaen ne 104 kaunaa. Se oli koko raskas taakka.

Alkoi marssiminen läpi kaupungin, pitkin kaiteita katuja, auringon paistaessa täydellä terällään. Korkeiden rakennusten välissä marsslessaan, raskaat varustukset seljässä ja merimatkasta rasittuneina, tahtoivat pojat uupua. Joka kerta kun annettiin lupa istua katukäytävän reunalle levähtämään, juoksi hiki virtanaan takamuksista. Ainoina loh-

duttajina olivat tytöt jotka jakelivat makeisia ja savukkeita. Pitihän toki jollakin tavalla virkistää näitä "urhoollisia poikia", etteivät aivan nääntyneet ennen perille pääsyään. Ja onhan naisen vaikutusvoima mieheen suuri, varsinkin näin suuren asian yhteydessä. Tässä se oli tarkoitettu lietsomaan meissä vihaa.

Päästyämme levähdysleirille, joka oli telttaleiri toisella puolella kaupunkia, olimme ylen uuvuksissa, "kaikella sisällä". Vielä samana iltana jouduin vahvipalvelukseen, vaikka jalkani eivät mitenkään tahtoneet suorittaa tehtävänsä. Tehtävänäni oli pitää sotilaat poissa kaupungin puolelta ja siviiliväki pois leirin puolelta. Tämä yö oli minulle yksi kiusallisimpia öitä, lukuun ottamatta etuvartiovahtia rintamalla. Nuoret tytöt olivat kovin halukkaita tulemaan leirin puolelle; sanoivat tahtovansa auttaa Uncle Samia. — Meitä nimitettiin Uncle Samiksi kaikkialla Europassa. — Vahdin täytyi, kuoleman rangaistuksen uhalla, kieltää tyttöjen pyynnöt. Mutta kohtalokkaimmaksi minulle oli muodostua tämän yön aamupuoli.

Silloin oli jo aivan hiljaista. Tytöt olivat jo menneet nukkumaan, valot oli himmennetty ja minun saapasteluni alkoi käydä kovin vaivaloiseksi. Kun ketään ei näkynyt ympärillä niin ajattelin että laskeudumpi vähän istumaan tuohon kiviaitaa vasten. Istuessani sai uupumus minut kokonaan valtoihinsa ja aloin nuokkua. Olin vaistomaisesti kuitenkin varuillani. Pian alkoikin kuulua korviini askeleita. Kömmän ylös ja lähdin toikkaroimaan eteenpäin kiviärii okalla. Pian huomasin takanani varjon joka yritti käydä kiinni kiväärini piippuun. Tein äkkiä ympärikäännöksen ja käänsin pistimen varjoa kohti huutaen: "Kuka siellä?" Varjo nosti kätensä ylös ja sanoi olevansa vartiaston komentaja. Tein kunniaa, ja niin hän lähti pois. Hän ei kai ollut huomannut minua istumassa ja nuokkumassa, koska ei siitä mitään maininnut. Ainakin hän havaitsi minun olevan valmiina kaiken varalle murha-aseeni kanssa.

Olimme tällä leirillä kaksi päivää ja sitten menimme Winchesteriin, jossa englantilaiset upseerit pitivät meille juhlallisia puheita. Sieltä jatkoimme matkaamme Kanaalille ja sitten laivalla yli Ranskan puolelle. Ranskassa nousimme maihin Bordeaux-nimisessä kaupungissa, jossa harjoituksia jatkettiin. Bordeaux on vanhanaikuinen kaupunki; siltä ainakin minusta näytti. Amerikalaisia sotilaita siellä oli useampia tuhansia jo entiseltään. Ympäristön kylissäkin olivat varastohuoneet ja mihin suinkin voitiin ihmisä majoittaa, sullottu täyteen sotilaita. Seutu on viinirypäleiden viljelyaluetta. Sato oli jo korjattu pelloilta ja näitä pelloja käytettiin amerikalaisen sotilaiden harjoituskenttinä. Pellot olivat hyvin pehmeitä ja silloin kun satoi olivat ne liejuisia.

Eräänä päivänä palasimme harjoituksista väsyneinä, mutta silti pikamarssissa ja laulaen. Jokaisen nimittäin piti laulaa kiihoittavia sotilaslauluja; jos ei laulanut niin tuli kersantti tiukkaamaan että mikä piru sinua vaivaa kun et saa suutasi auki. Joukko-

samme oli eräs poika jota sanottiin hulluksi Iivariiksi. Hän ei kai marssinut kyllin hyvin kersantin mielestä, joten kersantti meni ja kopsi häntä sapelelinsa lappeella takamuksille. Siitä mies sydämistyi niin että äkkinäisellä liikkeellä keihästi kersantin pistimeensä. Hullulla näytti olevan hullun voimat. (Vaikka kaikkiban me olimme tavallamme hulluja, mitä siihen tulee.) Tämä poika oli kuitenkin hullun kirjoissa jo Camp Kearneylla saakka ja pidettiin häntä koko aika keittiössä työssä, eikä hän ennen saanut mitään harjoitusta, mutta Ranskassa hänelle annettiin kivääri ja pantiin riviin. Tämä vain todistaa minkälaista on tarkastus armeijaan otettaessa, kun synnynnäiset mielisairaakin kelpaavat.

Olimme viikon olleet tällä leirillä. Ruoka oli huonoa. Leipää ei saatu moneen päivään muuta kuin lasimaista "rintama-hardtackia," johon kahvissa liottamatta ei hammas pystynyt. Kahvi oli mustaa, eikä sen mukana annettu minkäänlaista maitoa. Mustia marjoja (blackberries) kasvoivat kaikki rypäle-viljelyksiä ympäröivät aidat aivan mustanaan ja niitä me illoin poimimme nälkämme tyydykkeeksi. Rahaa meillä olisi ollut mutta leipää ei voinut ostaa. Ranskalaisilla oli itselläänkin vähän leipää, sillä he saivat sitä vain korteilla.

Eräänä iltana kadulla kävellessäni tuli vastaan pitkäpartainen vanhus, limppu kainalossa. Kahmasin kourallisen ranskalaista rahaa taskustani ja koetin selittää että annan rahat hänelle jos hän antaa limpun. Hän vain pudisti päätään ja näytti leipäkorttiaan. Silloin välähti mieleeni että ehkäpä kulta voisi hänet taivuttaa. Minulla oli kahdenkymmenen dollarin kultaraha, jonka olin tuonut mukana ja tarjosin sitä äijälle. Silloin vanhus huudahti "vii" ja antoi limpun minulle. Kullan hän tunsu hyvin. Lukija saattaa ajatella että olipa tavaton hinta yhdestä limpusta. Mutta raha oli meillä vain huvitusta varten. Korttipelissä se muutti nopeasti yhdeltä omistajalta toiselle. Meille oli tietämätöntä kuinka kauan rahaa tarvitsemme edes huvittelaksemme ja siksi sille ei annettu mitään arvoa.

Eräänä sunnuntaina, ollessamme marjojen pol-

mintamatkalla, minä ja eräs tovereistani loitonimme kaupungista noin viisi kilometriä ja saavuimme maalaistaloon. Oli kuuma päivä ja meitä janotti, niin tuumimme että mennäänpä pyytämään vettä talosta. Koputimme ovelle ja pian tuli nuori, noin yhdeksäntoista vuotias tyttö avaamaan. Ennen kuin ehdimme mitään sanoa niin tyttö selvällä englanninkielellä kutsui meitä astumaan sisälle. Me hämmästyimme, katselimme toinen toistamme, kiittelimme ja pyysimme vettä. Tyttö kysyi emmekö haluaisi maitoa tai viiniä. Vastasimmeko me kieltävästi? Eihän toki. Se oli meille jälleen yllätys — ei viini, mutta maito. Sitä emme olleet vielä Ranskan kamaralla ollessamme nähneet ollenkaan. Mieluiselta ylilytykseltä tuntui myöskin se että saimme tuon miellyttävän tytön seurassa puhua englanninkieltä, joka meistä oli kokonaan toista kuin kuulla ranskalaista parranpärinää, josta me emme ymmärtäneet muuta kuin kädenliikkeet. Ne ovatkin yleisiä ranskalaisille samoin kuin italialaisillekin ja niiden yhteyteen kuuluvat vielä olkapäiden nostelut ja muut "kommervenkit".

Ensimmäinen kysymys keskustelua alkaessamme oli että missä hän on oppinut englanninkielen. Tyttö hymyili ja sanoi oppineensa sen siellä mistä me juuri olemme tulleet. Sanoi syntyneensä ja käyneensä koulua Yhdysvalloissa, mutta kaksi vuotta sitten oli palannut vanhempiensa mukana Ranskaan ja olivat he ostaneet täällä maatilan.

Vähän ajan kuluttua tulivat ulkoa tytön vanhemmat sekä vanhempi sisar, jotka hän meille esitteli. Vanhempien siirrettyä sisähuoneisiin pyysivät tytöt meitä puistoon. Sen keskellä oli tekolammikko ja siinä valkoisia joutsenia uiskentelemassa, kurkotellen kaulaansa heille "Ranskan puolustajille". Tyttöillä oli mukanaan kitara ja banjo; niillä he alkoivat helskytellä merikalaisia sotilasloitoksia. Toverini pyysi että he eivät niitä soittaisi, sillä me haluaisimme olla kuulematta niitä ainakin tällä hetkellä. Haluamme nyt kuvitella olevamme taivaan portiilla, sillä pian kuitenkin olemme helvetin esikartanoissa.

(Jatketaan.)

Vanhuus

Kirj. Ida Mari

Vinhaan vaeltaa eloni päivät,
Iita mun hämärtää jo silmissäin.
Toiveeni — ensi-onneni haaveet
Kaikki ne katoa jo näkyvistäin.

Ankeus peittää mieleni tumman,
Yhäti hämärtyy eloni tie.
Mennehet päivät ei palaa koskaan;
Muistojen sarjaan ne vievävä lie.

Siksi nyt tässä aikoja mietin,
Tuntien tyhjyyttä rinnassain,
Jolloin onneni hetkiä vietin,
Haaveita hautoen sydämessäin.

Katkeruus täyttää mieleni jälleen;
Nuoruuden aikani häipynyt on.
Iltahan saapuu päiväni väleän,
Eteheni yöhyt loppumaton.